

Babiogórski Park Narodowy

Fot. M. Węgrzyn

Sesja jednodniowa. Prowadzący: dr hab. Alina Stachurska-Swakoń (IB UJ), dr Michał Węgrzyn (IB UJ), pracownicy Babiogórskiego Parku Narodowego

Stopień trudności: trasa górską dość trudną; konieczne dobre obuwie i stosowne zabezpieczenie przed deszczem i chłodem.

Babia Góra jest masywem górskim w Beskidzie Żywieckim (Beskidy Zachodnie). Najwyższy szczyt masywu, Diablak osiąga wysokość 1725 m n.p.m. i jest poza szczytami tatrzańskimi najwyższy w Polsce. Babiogórski Park Narodowy, utworzony w roku 1954 r., obecnie obejmuje obszar 3391,55 ha, z czego 33% objętych jest ochroną ścisłą.

Szczególną cechą masywu Babiej Góry jest piętrowy układ roślinności zależny od warunków klimatycznych zmieniających się wraz ze wzrostem wysokości, na co nakłada się zróżnicowana rzeźba, w szczególności asymetria stoków północnych i południowych oraz podłoże w postaci fliszu karpackiego. Wyjątkowość tego masywu podkreśla naturalność ekosystemów i bogactwo organizmów żywych. W piętrze regla dolnego zachowały się fragmenty Puszczy Karpackiej.

Opis trasy: Trasa rozpoczyna się na Przełęczy Lipnickiej (1012 m n.p.m.) i prowadzi czerwonym szlakiem na Diablak (1725 m n.p.m.), stamtąd przez Przełęcz Brona

(1408 m n.p.m.) schodzi na polanę Markowe Szczawiny (1180 m n.p.m.), dalej zielonym szlakiem do Markowej (716 m n.p.m.).

Pierwszy odcinek trasy wiedzie przez piękny, cienisty górnoreglowy bór świerkowy *Plagiothecio-Piceetum*. Drzewostan boru świerkowego buduje wyłącznie świerk *Picea abies*, sporadycznie spotykana jest jarzębina *Sorbus aucuparia* oraz jodła *Abies alba*. Obficie rozwinięta jest warstwa mszysta z dużym udziałem m.in. *Plagiothecium curvifolium* i *P. undulatum*. Po ok. 1 godz. wymagającego marszu (ok. 1,6 km) szlak osiąga platformę widokową na Sokolicy (1367 m n.p.m.). Roztacza się stąd wspaniały widok na północne stoki grzbietu Babiej Góry oraz na szczyty Beskidu Śląskiego, Pasma Policy, Beskid Mały i Makowski oraz Zawoję. Powyżej Sokolicy szlak prowadzi przez piętro subalpejskie porośnięte w dolnej części przez gęste zarośla kosodrzewiny *Pinus mugo*. W wyższych położeniach wśród kosówki pojawia się jałowiec pospolity halny *Juniperus communis* subsp. *alpina*. Wraz z wysokością n.p.m. gęstość i wysokość zarośli kosówki maleje, rozwijają się natomiast inne zbiorowiska roślinne: borówczyska (*Vaccinietum myrtilli*), borówczyska bażynowe (*Empetro-Vaccinietum*) czy bliźniczyska (*Hieracio-Nardetum*). Powyżej Gówniaka (1617 m n.p.m., ok. 2 km od Sokolicy) rozwija się piętro alpejskie z charakterystycznymi wyłącznie dla Babiej Góry zbiorowiskami murawowymi *Junco trifidi-Festucetum airoidis* oraz *Saxifrago-Festucetum versicoloris*. W piętrze alpejskim występuje szereg interesujących gatunków roślin wysokogórskich m.in.: *Anemone narcissiflora*, *Hieracium alpinum* oraz rogownica alpejska *Cerastium alpinum*, której zasięg w Polsce ograniczony jest wyłącznie do Babiej Góry. Gatunek ten zaliczany jest do grupy neoendemitów zachodniokarpaccich. W piętrze alpejskim podłoże mogą również pokrywać biało-seledynowe murawki naziemne tworzone przez porosty krzaczkowate i listkowate m.in.: *Alectoria ochroleuca*, *Flavocetraria nivalis*. Wędrówkę przez piętro alpejskie wieńczy szczyt Diablaka. Ma on charakter rumowiska skalnego, porośniętego jedynie przez porosty i roślinność pionierską pomiędzy głazami. Ze szczytu roztacza się rozległa panorama we wszystkich kierunkach. Obejmuje ona Beskid Żywiecki, Mały, Śląski, Wyspowy, Makowski, Tatry oraz Orawę, Niżne Tatry, Góry Choczańskie i Małą Fatrę. Strone zejście ze szczytu (szlak czerwony) prowadzone jest rumowiskiem skalnym, a następnie wśród muraw i subalpejskich zarośli kosówki do Przełęczy Brona (ok. 45 min.). Warto zwrócić uwagę na szlak pomiędzy Przełęczą a Markowymi Szczawinami. Temu stromemu odcinkowi prowadzonemu głównie przez piętro subalpejskie, a w dolnej części piętro regla górnego, towarzyszą urokliwe ziołorośla z wysokimi bylinami wśród których rosną m.in. *Adenostyles alliariae* i *Cicerbita alpina*. Na niewielkiej polanie Markowe Szczawiny, którą osiąga się po ok. 30 min., znajduje się schronisko PTTK. Oprócz schroniska na polanie znajduje się również budynek Babiogórskiego Ośrodka Historii Turystyki Górskiej mieszczący nowoczesne i multimedialne muzeum.

Zejście zielonym szlakiem z Markowych Szczawin do przysiółka Markowa (716 m n.p.m., ok. 1.15 godz.) prowadzi przez regiel dolny, gdzie występuje buczyna karpacka *Dentario glandulosae-Fagetum* oraz olszynka karpacka *Alnetum incanae*. W Markowej znajduje się Dyrekcja Babiogórskiego Parku Narodowego wraz z Ośrodkiem Edukacyjnym BgPN. Z Markowej uczestnicy sesji zostaną przewiezieni autokarem do Stonowa, gdzie odbędzie się tradycyjna watra góralska z gorącym posiłkiem.

Powrót do Krakowa w późnych godzinach wieczornych.